

[Bjørn Elmquist]

som bør gælde i forholdet mellem den udøvende magt, centraladministrationen, ministrene, regeringen, på den ene side og lovgiver, folketinget, på den anden side. Dette er et forhold, venstre ser på med stor alvor. Respekten for folkestyret symboliseret ved folketinget hænger ganske nøje sammen med, hvilke reelle muligheder tinget og dets medlemmer har for at orientere sig. Derfor må vi værne om folketingets og dets medlemmers beføjelser.

Der er også andre fejl, som landsdommeren påpeger, og som i øvrigt også følger mere eller mindre direkte af hele sammenhængen. Jeg skal ikke forsøge at nævne dem alle sammen, jeg skal blot minde om det spørgsmål, som vedrører forholdet mellem forvaltningscheferne, dvs. ministrene, og deres medarbejdere. Der kan selvsagt være fejl fra medarbejderes side, som bør påtales – hvis de ikke holder deres ministre fuldgældigt orienterede – men man kan også tænke sig tilfælde, hvor en minister viser så stor passivitet, ikke tager selvstændigt initiativ, ikke ser sammenhænge, ikke holder sager i erindring, men snarere lukker øjnene for åbenbare sammenhænge, at der kan blive tale om fejl hos ministeren.

I venstre ønsker vi ikke, at en minister får mindre ansvar, mindre skyld, om man vil, jo mere passiv den pågældende minister er.

Alle disse betragtninger gør, at venstre ikke kan eller vil lukke denne såkaldte dagpengesag her og nu. Der må gøres noget, sagen skal ikke fejes ind under gulvtæppet. Men hvad mener vi så der skal ske? Ja, her kommer den anden vending, jeg brugte før, ind. Venstre vil ikke skyde fra hoften, vi vil ikke nu og her sige f.eks.: ja, der skal rejses rigsretsanklage mod den og den minister, ja, der skal indledes tjenesteretlig sag mod den og den medarbejder. Det vil vi ikke sige nu og her.

Ingen af de undersøgelser, redegørelser og besvarelser, vi har foran os i denne sag, fastslår, at bestemte personer har ansvaret for begåede fejl. Det har måske heller ikke ligget i kortene. F.eks. anfører jo justitsminister Ninn-Hansen i sin besvarelse i dag, ligesom han gjorde det i sin redegørelse af 26. oktober d.å., at spørgsmålet om, hvorvidt et retligt ansvar skal gøres gældende mod ministre i henhold til ministeransvarlighedsloven, bør forbeholdes folketinget, idet han henviser til

den statsretlige litteratur og de parlamentariske principper.

Selv om det måske godt kan tage sig mærkeligt ud for nogle borgere og bestemt også af folketingsmedlemmer kan føles ubehageligt, at vi herinde således skal sætte os til en slags, om ikke dommere, så dog bedømmere over for kolleger, så er der ingen mulighed for folketinget for at smyge sig uden om sin opgave. Den fremgår klart af grundloven og af ministeransvarlighedsloven.

Venstre mener, at den videre procedure består i, at et udvalg her i folketinget – helt præcist sagt udvalget for forretningsordenen – bliver sat til så hurtigt som muligt at foretage vurdering og indstilling til folketinget om ansvar i denne sag. Dette gælder både eventuelt ministeransvar og eventuelt medarbejderansvar. Under sin behandling må udvalget kunne trække på sådan ekspertise uden for tinget, som udvalget finder hensigtsmæssig, og udvalget må stå frit ved udformning af sin indstilling. Dog følger det af reglerne i grundloven, at skal der rejses rigsretsanklage, er det selve folketinget, der, når indstillingen foreligger, træffer beslutningen.

Lad mig herefter sige noget om den del af sagen, der vedrører fremtiden. Også her mener vi der er et par aspekter at fremdrage. Først er der det behov, som justitsministeren nævner i sin besvarelse, for udbygning af den eksisterende budgetvejledning, så lovgivning på finansloven i videst muligt omfang undgås. Der er behovet for, at vanskelige lovfortolknings spørgsmål ikke forbliver uløste, og at kompetence ikke overskrides. Samtidig mener vi ligesom justitsministeren, at organisatoriske og uddannelsesmæssige ændringer i de centrale styrelser bør overvejes, så principielle juridiske spørgsmål afgøres forsvarligt. Alt dette er vel regeringsanliggender, som dog måske nok også skal drøftes her i tinget i forbindelse med eventuel lovgivning herom.

Men hvad der i hvert fald er en folketingsopgave, er det problem, jeg var inde på før: tingets og dets medlemmers reelle mulighed for at få dækkende svar på spørgsmål af den art, vi har set i denne sag. Venstre ønsker, at udvalget for forretningsordenen tager dette spørgsmål op, ikke direkte som en del af opgaven vedrørende eventuelt ansvar i dagpengesagen – for det vil kunne føre til, at løsnings af denne opgave bliver trukket i lang-